

**Дело C-706/22****Резюме на преюдициално запитване съгласно член 98, параграф 1 от  
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване:**

17 ноември 2022

**Запитваща юрисдикция:**Bundesarbeitsgericht (Федерален съд по трудови спорове)  
(Германия)**Дата на акта за преюдициално запитване:**

17 май 2022

**Жалбоподател, въззивник и касатор:**

Работнически съвет в концерн O SE &amp; Co. KG

**При участието на:**

Управителен съвет на O Holding SE (Holding SE)

**Предмет на спора в главното производство**

Участие на заетите лица в Европейско дружество (SE) – Процедура за преговори – Възможност за последващо провеждане

**Предмет и правно основание на преюдициалното запитване**

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

**Преюдициални въпроси**

- 1) Трябва ли член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2157/2001 във връзка с членове 3—7 от Директива 2001/86/ЕО да се тълкува в смисъл, че когато холдингово дружество SE се учредява от дружества, които не са назначили заети лица и които нямат дъщерни дружества със заети

лица (т.нар. „SE без заети лица“), като това холдингово дружество е вписано в регистъра на държава членка, но преди това не е проведена процедура за преговори относно участието на заетите лица в SE, съгласно тази директива такава процедура за преговори трябва да бъде проведена впоследствие, ако SE стане контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави — членки на Европейския съюз?

2. Ако Съдът отговори утвърдително на първия въпрос:

В такъв случай възможно и необходимо ли е процедурата за преговори да бъде проведена впоследствие без ограничение във времето?

3. Ако Съдът отговори утвърдително на втория въпрос:

Исключва ли член 6 от Директива 2001/86/ЕО възможността при последващото провеждане на процедурата за преговори да се приложи правото на държавата членка, в която понастоящем се намира седалището на SE, когато „SE без заети лица“ е вписано в регистъра на друга държава членка, без преди това да е проведена такава процедура, като още преди да е преместено седалището му, то е станало контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави — членки на Европейския съюз?

4. Ако Съдът отговори утвърдително на третия въпрос:

Такъв ли е случаят и когато, след като е преместено седалището на това дружество, държавата, в която това „SE без заети лица“ е регистрирано първоначално, е напуснала Европейския съюз и нейното законодателство вече не урежда провеждането на процедура за преговори за участие на заетите лица в SE?

### **Посочени разпоредби от правото на Съюза**

Регламент (ЕО) № 2157/2001 на Съвета от 8 октомври 2001 г. относно Устава на Европейското дружество (SE) (ОВ L 294, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 4, стр. 113) в редакцията, приложима от 1 юли 2013 г.: член 1, параграф 8, член 8, параграфи 1, 10 и 16, член 12, параграфи 1 и 2

Директива 2001/86/ЕО на Съвета от 8 октомври 2001 г. за допълнение на Устава на Европейското дружество по отношение на участието на заетите лица (ОВ L 294, 2001 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 4, стр. 134): член 2, член 3, параграф 1, членове 4—7, член 11

Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 година за създаване на Европейски работнически съвет или на процедура за

информирани и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 2009 г., стр. 28) в редакцията, приложима от 9 октомври 2015г.: член 3, параграф 2, член 17

### **Посочени разпоредби от националното право**

Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft (Закон за участието на работниците и служителите в Европейско дружество (наричан накратко „SE-Beteiligungsgesetz“ или „SEBG“) от 22 декември 2004 г. (BGBl. I, стр. 3675, 3686) в актуалната му редакция: §§ 3, 4, 16, 18, 22 и 43

### **Кратко изложение на фактите и на производството**

- 1 Страните спорят по въпроса дали следва да бъде започната процедурата за преговори относно участието на заетите лица в Европейското дружество (SE) и дали следва да бъде предоставена свързаната с това информация.
- 2 Жалбоподател е работническият съвет в концерна, създаден в командитното дружество O SE&Co. Kommanditgesellschaft (O KG). Вторият участник в производството е Управителният съвет на O Holding SE (Holding SE).
- 3 Holding SE е учреден в началото на 2013 г. в съответствие с член 2, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 от дружествата O Limited (Ltd.) и O Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH) и е вписан в Регистъра на Англия и Уелс на 28 март 2013 г. Участващите в учредяването му дружества не са назначили заети лица и нямат дъщерни дружества по смисъла на член 2, буква в) от Директива 2001/86/ЕО, които да са назначили заети лица. Следователно, преди вписването на Holding SE в регистъра не са били провеждани преговори за участие на заетите лица съгласно членове 3—7 от посочената директива.
- 4 От 29 март 2013г. Holding SE е едноличен собственик на O Holding GmbH, чието седалище е в Хамбург, една трета от чийто надзорен съвет се състои от представители на заетите лица. На 14 юни 2013 г. Holding SE взема решение за преобразуване на O Holding GmbH в O KG (командитно дружество по германското право). Поради промяната на правната форма, вписана в регистъра на 2 септември 2013 г., е прекратено участието на заетите лица в надзорния съвет.
- 5 Освен това, Holding SE е, включително понастоящем, командитист в O KG по смисъла на член 161, ал. 1 от Handelsgesetzbuch (Германския търговски кодекс) (наричан накратко „HGB“). Броят на заетите лица в O KG е около 816. O KG има дъщерни дружества в няколко държави—членки на Европейския съюз, в които работят общо около 2200 служители. Комплементар в O KG по смисъла на член 161, ал.1 от HGB е, включително

и понастоящем, O Management SE (наричано „Management SE“), чийто едноличен собственик отново е Holding SE. Management SE, чието седалище е в Хамбург, има Съвет на директорите (едностепенна система на управление). Подобно на Holding SE, Management SE обаче няма заети лица.

- 6 Считано от 4 октомври 2017 г., Holding SE премества седалището си в Хамбург.
- 7 В рамките на иницирираната от него процедура за вземане на решение, работническият съвет в концерна на O KG, който е и жалбоподател в настоящото производство, твърди, че ръководството на Holding SE е длъжно да започне процедура за създаване на специална група за преговори. Тъй като Holding SE имало дъщерни дружества по смисъла на член 2, буква в) от Директива 2001/86 в няколко държави членки, в които били назначени заети лица, преговорите относно участието на заетите лица, които обикновено се провеждат преди регистрацията на SE, следвало да бъдат проведени впоследствие.
- 8 Управителният съвет на Holding SE застъпва становището, че не съществува задължение за последващо провеждане на такива преговори.
- 9 Предходните съдебни инстанции отхвърлят подадените жалби.
- 10 **Необходимост от произнасяне на Съда**
- 11 Решението дали следва да се проведе процедурата по вземане на решение зависи от отговора на въпроса дали член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 във връзка с членове 3—7 от Директива 2001/86 трябва да се тълкува в смисъл, че съгласно тази директива, когато Holding SE е учредено от участващи дружества, които, подобно на дъщерните си дружества, нямат заети лица (т.нар. „SE без заети лица“), и е вписано в регистъра на държава членка без преди това да е проведена процедура за преговори относно участието на заетите лица в SE, е необходимо последващо провеждане на тази процедура за преговори, ако SE стане контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави—членки на Европейския съюз.
- 12 Чрез жалбите си работническият съвет в концерна цели впоследствие да бъде открита и проведена процедура за преговори съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2001/86. Ръководството в дружеството следвало да поиска от представителите на заетите лица или ако в конкретния случай няма представители на заетите лица - от заетите лица в дъщерните дружества в държавите — членки на Европейския съюз, да създадат специална група за преговори. Тя следва да предостави и необходимата информация за провеждането на процедурата за преговори.
- 13 Според решаващият съдебен състав това искане следва да бъде проверено от гледна точка на SE-Beteiligungsgesetz, т.е. въз основа на правото на

държавата членка, в която понастоящем се намира седалището на Holding SE.

- 14 Съгласно член 3, параграф 1, първо изречение от SE-Beteiligungsgesetz настоящият случай попада в неговото приложно поле. Разпоредбите на този закон се прилагат както за SE със седалище в Германия, така и за SE, което първоначално е имало седалище в друга (бивша) държава—членка на Европейския съюз, но впоследствие е преместило седалището си в Германия, какъвто е случаят в главното производство. След учредяването му, първоначално седалището на Holding SE е в Англия. Впоследствие седалището му е преместено в Хамбург. Съгласно член 8, параграф 10 от Регламент № 2157/2001 преместването на седалището влиза в сила на датата, на която то бъде вписано в съответствие с член 12 в регистъра по новото му седалище. Вписването в Търговския регистър е извършено на 4 октомври 2017 г. От тази дата SE-Beteiligungsgesetz се прилага по отношение на Holding SE.
- 15 Според запитващата юрисдикция от член 6 от Директива 2001/86 не следва друг извод. Действително съгласно тази разпоредба, доколкото не е предвидено друго в директивата, приложимо за процедурата за преговори съгласно членове 3—5 от Директивата е правото на държавата членка, в която „се намира седалището“ на SE. Според разбирането на решаващия съдебен състав обаче уредбата се основава на идеята, че процедурата за преговори относно участието на заетите лица в SE винаги следва да се провежда в рамките на неговото учредяване и преди регистрацията му. Това е видно и от член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/86, съгласно който управителните или административните органи на участващите дружества, които планират учредяването на SE, трябва, наред с другото, да предприемат необходимите мерки за започване на преговори за договаряне на условията за участие на заетите лица в SE във възможно най-кратки срокове след публикуването на проекта на плана за създаване на холдинговото дружество. За тази цел трябва да се създаде специална група за преговори, която да представлява заетите лица в участващите дружества и в заинтересованите дъщерни дружества или установявания. Член 7, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2001/86 също пояснява това. Съгласно цитирания член прилагането на стандартните правила, предвидени в правните разпоредби на държавата членка, в която ще се намира седалището на SE, зависи, наред с другото, от това дали компетентният орган на всяко от участващите дружества е дал съгласието си за „продължаване на процедурата по регистрация на SE“. Това тълкуване на член 6 от Директива 2001/86 се потвърждава от разпоредбите на Регламент № 2157/2001. От съображение 19 и от член 1, параграф 4 от този регламент е видно, че Директива 2001/86 представлява неразделно допълнение към този регламент. Съгласно член 16, параграф 1 от Регламент № 2157/2001 SE придобива правосубектност едва от деня на вписването му в регистъра. Съгласно член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 обаче регистрацията може да бъде извършена само ако е сключено споразумение

относно условията за участие на зетите лица съгласно член 4 от Директива 2001/86, специалната група за преговори е взела решение в съответствие с член 3, параграф 6 от директивата или срокът за преговори съгласно член 5 от директивата е изтекъл безуспешно.

- 16 Друго заключение не следва и от член 8, параграф 16 от Регламент № 2157/2001, който предвижда фикция относно седалището в държавата по произход. Разпоредбата не обхваща провеждането на процедурата за преговори за участие на зетите лица в SE. Съгласно член 1, параграф 4 от Регламент № 2157/2001 процедурата за преговори се урежда от Директива 2001/86.
- 17 Разпоредбите на SE-Beteiligungsgesetz не съдържат изрично правно основание за искането на работническия съвет в концерна за започване на процедура за преговори относно участието на зетите лица след учредяването и регистрацията на Holding SE.
- 18 Член 4 от SE-Beteiligungsgesetz не регламентира възможност за последващо провеждане на такава процедура. Разпоредбите на членове 4-17, както и на членове 19 и 20 от SE-Beteiligungsgesetz уреждат единствено създаването, състава и избора на специалната група за преговори, както и процедурата за преговори в случай на планирано учредяване на SE.
- 19 Член 18 от SE-Beteiligungsgesetz също не е пряко приложим в настоящия случай.
- 20 Съгласно член 18, параграфи 1 и 2 от SE-Beteiligungsgesetz, след учредяването на SE зетите лица или техните представители могат, при определени условия, да решат да създадат отново специална група за преговори и да възобновят преговорите с ръководството на SE. Тази разпоредба изисква към момента на учредяване на SE вече да е била създадена специална група за преговори, която съгласно член 16, параграф 1 от SE-Beteiligungsgesetz да е взела решение да не започва или да прекрати преговорите. В случая тези предпоставки не са налице, тъй като при учредяването на Holding SE не е била започната процедура за преговори.
- 21 Член 18, параграф 3 от SE-Beteiligungsgesetz също не е приложим. Съгласно цитирания член преговорите относно правото на участие на зетите лица се провеждат по инициатива на ръководството на SE или на работническия съвет на SE, ако се планират структурни промени в SE, които могат да намалят правата на участие на зетите лица. Това изискване не е изпълнено в случая в главното производство. От 4 октомври 2017 г., откогато по отношение на Holding SE се прилага германското законодателство, в това дружество него не са планирани структурни промени, които биха могли да ограничат правото на участие на зетите лица. Освен това тази разпоредба предвижда единствено възможност за „последващо започване“ на преговори. Следователно, разпоредбата предполага, че още при

учредяването на SE са били проведени преговори относно участието на заетите лица.

- 22 Все пак решаващият съдебен състав приема, че разпоредбите относно създаването, състава и избора на специалната група за преговори и относно процедурата за преговори в членове 4-17 и членове 19 и 20 от SE-Beteiligungsgesetz могат да се приложат по аналогия и към Holding SE. Определящо в случая е че дружеството е било вписано в регистъра като Holding SE „без заети лица“ без предварително да е проведена процедура за преговори относно участието на заетите лица в SE и впоследствие е станало контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави- членки на Европейския съюз.
- 23 При вписването му в регистъра на Англия и Уелс на 28 март 2013 г. Holding SE е бил „без заети лица“. При учредяването нито едно от двете участващи дружества - O Ltd. и O GmbH – не е назначило заети лица, нито пък такива има в техни дъщерни дружества. С оглед на това към съответния момент няма назначени заети лица или представители на заетите лица, които биха могли да създадат такава специална група за преговори.
- 24 Поради тази причина Holding SE е вписан в регистъра, въпреки че не са изпълнени предпоставките за регистрация съгласно член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001. Предвидените в него предпоставки имат за цел да гарантират спазването на уредената в Директива 2001/86 процедура за преговори относно участието на заетите лица. Тъй като тази процедура не може да бъде проведена при учредяване на SE „без заети лица“, целта на предпоставките за регистрация не би могла да бъде постигната в такъв случай. Поради това, съдебната практика и доктрината считат, че член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 трябва да се тълкува стриктно в това отношение и че въпреки липсата на посочените в него предпоставки, трябва да се извърши регистрация. Регистрацията на такова SE „без заети лица“ е обичайна практика в целия Съюз.
- 25 Самият Holding SE все още няма заети лица. От 29 март 2013г. обаче има дъщерни дружества със заети лица.
- 26 Чрез придобиването на всички дружествени дялове в O Holding GmbH Holding SE придобива господстващо влияние върху това предприятие и дъщерните му дружества, установени в държави—членки на Европейския съюз, по смисъла на The European Public Limited-Liability Company (Employee Involvement) (Great Britain) Regulations 2009 (Наредба за европейското публично дружество с ограничена отговорност (участие на служителите) (Великобритания), 2009 г., наричана по-нататък „Regulations 2009 № 2401“), приложима преди преместването на седалището му в Германия. В качеството си на едноличен собственик на всички дялове Holding SE е можел да назначава ръководството на O Holding GmbH и съответно неговия управителен съвет. В допълнение към това, по този начин

Holding SE е упражнявал непряко господстващо влияние и върху дъщерните му дружества, установени в държави-членки на Европейския съюз.

- 27 Преобразуването чрез промяна на правната форма на O Holding GmbH в командитно дружество и преместването на седалището на Holding SE в Германия не са довели до промяна в това отношение. Действително O KG е било и се представлява от своя комплементар Management SE, установено в Германия, а не от Holding SE. Въпреки това, Holding SE, в качеството си на едноличен собственик на всички дялове в Management SE, е можел и понастоящем може да избира управителния му съвет. Управителният съвет назначава изпълнителните директори. По този начин Holding SE е имал господстващо влияние също и върху O KG и дъщерните му дружества, установени в държави—членки на Европейския съюз.
- 28 При тези обстоятелства според националното право било възможно към Holding SE да се приложат по аналогия разпоредбите на член 4 и следващите от SE-Beteiligungsgesetz относно създаването, състава и избора на специалната група за преговори, както и относно процедурата за преговори.
- 29 В германското право дадена разпоредба може да се приложи по аналогия, когато е налице непредвидена законова празнота, чиято непредвиденост може да бъде установена със сигурност въз основа на конкретни данни. Празнотата следва да е резултат от неволно отклонение на законодателя от регулаторния план, залегнал в закона. Освен това, в съответствие с принципа на равнопоставеност и за да се избегнат противоречиви тълкувания, неуреденият от закона случай трябва да има същите правни последици като случаите, които са пряко обхванати от текста на закона.
- 30 Преценката дали тези изисквания са изпълнени зависи от тълкуването на правото на Съюза.

### **Разясняване на преюдициалните въпроси**

- 31 На първо място, според решаващия съдебен състав SE-Beteiligungsgesetz би съдържал непредвидена законова празнота, ако член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 във връзка с членове 3—7 от Директива 2001/86 следва да се тълкува в смисъл, че ако предварително не е проведена процедура за преговори относно участието на заетите лица в SE в случай на учредяване и вписване на Holding SE „без заети лица“, то тази процедура следва да бъде проведена впоследствие, ако SE стане контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави-членки на Европейския съюз.
- 32 SE-Beteiligungsgesetz не предвижда задължение за последващо провеждане на процедурата. Предвидената в член 22 и следващи от SE-Beteiligungsgesetz обща уредба не е приложима в този случай. Регламентираното в него участие на заетите лица по закон съгласно член 22, ал. 1 от SE-



Beteiligungsgesetz, който по съдържание съответства на член 7, параграф 1 от Директива 2001/86, предполага постигането на споразумение за това между страните или че не е постигнато споразумение до края на периода, посочен в член 20, и че специалната група за преговори не е взела решение в съответствие с член 16. Следователно, съдържащата се в членове 22 и следващите от SE-Beteiligungsgesetz обща уредба се прилага само тогава, когато е създадена специална група за преговори, както е предвидено в член 4 от SE-Beteiligungsgesetz. Това отразява концепцията на Директива 2001/86, според която участието на заетите лица следва да се договаря предимно чрез преговори.

- 33 Според решаващия съдебен състав обаче тази празнота в нормативната уредба би била непредвидена само ако правото на Съюза налагаше задължение за последващо провеждане на преговори в случай като разглеждания в главното производство. С приемането на SE-Beteiligungsgesetz германският законодател е искал единствено да транспонира предписанията на Директива 2001/86. Ако от правото на Съюза произтичаше задължение за последващо провеждане на преговори, то би било налице неволно отклонение на законодателя от регулаторния план. След това националното право би могло да бъде доразвито в съответствие с правото на Съюза.
- 34 Действително членове 3—7 от Директива 2001/86 също не предвиждат изрично, че процедурата за преговори относно участието на заетите лица в Holding SE трябва да бъде проведена след учредяването му, ако SE, което при регистрацията си е било „без заети лица“, впоследствие стане контролиращо предприятие на дружества със заети лица в няколко държави-членки на Европейския съюз. Според запитващата юрисдикция обаче това се дължи единствено на факта, че както Директивата, така и Регламент № 2157/2001 изхождат от идеята, че още при учредяването и преди регистрацията на SE е било възможно започването на процедура за преговори за участието на заетите лица в SE. От гледна точка на решаващия съдебен състав законодателят на Съюза е изхождал от това, че участващите в учредяването дружества по смисъла на член 2, буква б) от Директивата или поне заинтересованите дъщерни дружества по смисъла на член 2, буква в) от Директивата са били икономически активни и са имали заети лица. Това е видно от съображения 1 и 2 от Регламент № 2157/2001. Съгласно тези съображения Регламентът има за цел да позволи реорганизацията на предприятия, чиято „дейност“ не се ограничава само до задоволяване на чисто местни нужди. Той следва да създаде възможност за обединяване на „икономическия потенциал на вече съществуващи предприятия“. Съображение 10 от Регламент № 2157/2001 също визира дружества, „които извършват икономически дейности“. В съответствие с това разбиране член 12, параграф 2 от Регламент № 2157/2001 изрично предвижда, че SE може да бъде регистрирано и по този начин валидно учредено само ако е сключено споразумение за участието на заетите лица в SE, специалната група за преговори е взела решение да не започва преговори или да прекрати вече

започнатите преговори, или срокът за преговори, който започва със създаването на специалната група за преговори, е изтекъл безуспешно. Ако в противоречие с тези изисквания бъде регистрирано Holding SE „без заети лица“, с оглед съблюдаване на целта на членове 3-7 от Директива 2001/86 може да се изиска провеждането на преговори за участие на заетите лица, ако Holding SE стане контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави — членки на Европейския съюз.

- 35 Такова задължение за последващо провеждане на процедура за преговори би могло да се изведе в случая на главното производство най-малкото с оглед на член 11 от Директива 2001/86. Цитираният член изхожда от предположението, че при наличието на толкова тясна времева връзка между регистрацията на Holding SE и придобиването на дъщерни дружества би могло да се допусне, че е извършена злоупотреба с цел лишаване на заетите лица от правата им по участието или отказване на тези права.
- 36 Ако Съдът отговори утвърдително на първия въпрос, вторият въпрос би бил дали е възможно и необходимо последващо провеждане на процедурата за преговори без ограничение във времето. Според разбирането на решаващия съдебен състав такова евентуално задължение на SE не би било обвързано със спазването на определен срок. Такова задължение не би отпаднало само поради изтичането на определен срок. Обстоятелството, че броят на заетите лица, работещи в Holding SE и неговите дъщерни дружества, може да се промени с течение на времето, не следва да води до отпадане на (евентуалното) задължение за последващо провеждане на процедура за преговори.
- 37 На трето място, ако Съдът отговори утвърдително на втория въпрос, следва да се изясни дали, както приема решаващият съдебен състав, последващото провеждане на процедурата за преговори се урежда от правото на съответната държава членка, в която понастоящем се намира седалището на Holding-овото SE, ако, какъвто е случаят в главното производство, то е било вписано в регистъра на друга държава членка, без да е провело преди това такава процедура и още преди преместването на седалището си е станало контролиращо предприятие на дъщерни дружества със заети лица в няколко държави—членки на Европейския Съюз. С оглед на това, от значение е как следва да бъде тълкуван член 6 от Директива 2001/86/ЕО.
- 38 На четвърто място, ако Съдът стигне до извода, че последващото провеждане на процедурата за преговори в случай като този в главното производство не се урежда от правото на държавата членка, в която понастоящем се намира седалището на SE, а от правото на държавата, в която това SE „без заети лица“ е било регистрирано за първи път, възниква въпросът дали това е така и в случай, че тази държава е напуснала Европейския съюз след преместването на седалището на SE и нейното право вече не съдържа разпоредби, уреждащи провеждането на процедура за преговори относно участието на заетите лица в SE. Директива 2001/86 е

транспонирана във Великобритания с Regulations 2009 № 2401. След 31 декември 2020г. обаче всички SE, регистрирани в Обединеното кралство, са преобразувани в „UK Societas“, а уредбата относно процедурата за преговори относно на участието на зетите лица в SE е премахната.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ